

**PRZESTRZEŃ
WSPÓLNA**
niaiu.pl

Narodowy Instytut Architektury
i Urbanistyki
ul. Foksal 4, 00-366 Warszawa

Dodatkowe materiały o wystawie *Tożsamość. 100 lat polskiej architektury* można znaleźć na: przewodnik.niaiu.pl

Kolofon:
Mapa w 2019 roku została przygotowana przez zespół kuratorski wystaw *Tożsamość. 100 lat polskiej architektury*, a prace nad nią koordynował Kacper Kępiński. Za opracowanie graficzne pierwszej edycji Mapy odpowiadał Piotr Chuchla. Aktualizacja mapy została opracowana przez Martę Baranowską i Kacpra Kępińskiego. Projekt graficzny: Katarzyna Nestorowicz. Produkcja i redakcja: Dominik Witaszczyk.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

2023

Mozaika lokalnych tożsamości

Mapa, którą masz przed sobą, to blisko 100 przykładów obiektów architektonicznych i rozwiązań przestrzeni wspólnych powstałych po 1989 roku.

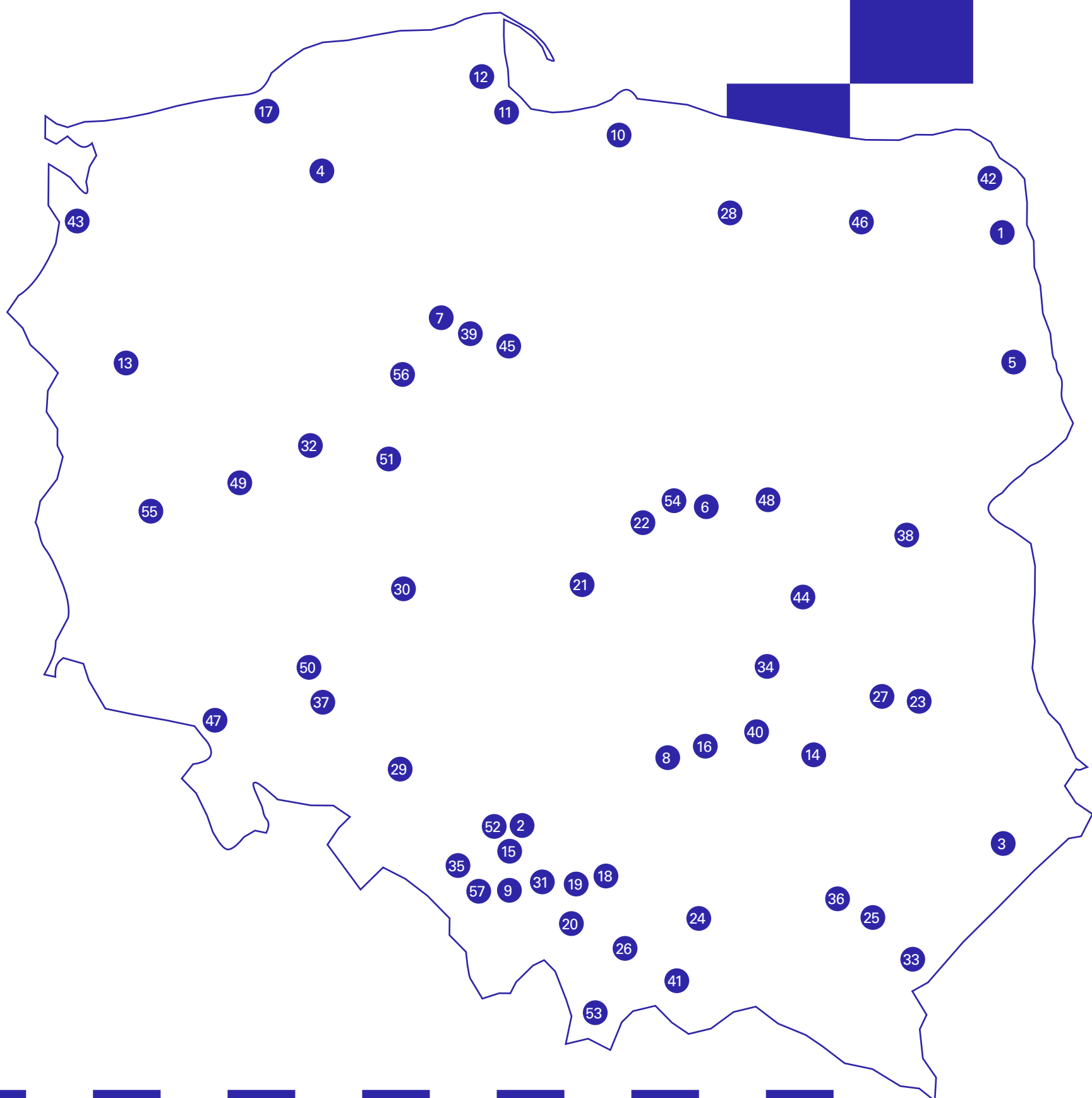
Budowanie poczucia lokalnych tożsamości jest procesem otwartym. Doświadczamy zmian społecznych, klimatycznych, politycznych i technologicznych, które mają odbicie także w naszej przestrzeni. Natychmiastowa wymiana informacji i globalizacja, zacieranie granic geograficznych i unifikacja w architekturze sprawiają, że pytania o własną tożsamość i lokalną specyfikę stają się ponownie istotne.

Architektura stanowi przestrzenny zapis zmian i aspiracji towarzyszących kolejnym pokoleniom. Ostatnie trzy dekady to dla Polski czas budowania swojej tożsamości w oparciu o nowe idee i system polityczno-gospodarczy; to okres intensywnego rozwoju budowlanego, zmian w regulacjach dotyczących planowania przestrzennego, nowych możliwości technologicznych, wzrostu jakości powstających projektów i realizacji ważnych z punktu widzenia lokalnych społeczności. Obiekty coraz częściej powstają jako wspólny wysiłek architektów, inwestorów, mieszkańców, artystów, socjologów, stając się symbolem współpracy i odpowiedzią na potrzeby ich użytkowników.

Poznaj ważne i przełomowe realizacje współczesnej polskiej architektury.

Tożsamość. 100 lat polskiej architektury to projekt wystawienniczy, w ramach którego od 2019 roku przyglądamy się fenomenowi i zmianom polskiej architektury. To okazja do refleksji nad naszym otoczeniem i jakością przestrzeni, w której żyjemy, a także do popularyzacji współczesnych realizacji i przestrzeni wspólnych. Od 2019 roku, we współpracy z lokalnymi kuratorami, podaliśmy analizie wybrane miasta: Kraków, Warszawę, Lublin, Poznań, Katowice, Bydgoszcz, Łódź, Szczecin, Gdańsk, Olsztyn i Radom.

Pierwsza wersja mapy powstała w 2019 roku, jako zwieńczenie serii wystaw *Tożsamość. 100 lat polskiej architektury*, a prezentowane na niej obiekty zostały uporządkowane według pięciu kategorii towarzyszących wystawom: Sztuka, Władza, Społeczeństwo, Transfer i Przemiana. Wybór realizacji podaliśmy ponownie analizie. Przygotowując nową wersję mapy, zdecydowaliśmy się na uzupełnienie jej o nowe realizacje i kolejne obszary. Prezentowane obiekty są wyborem ukazującym różnorodność i skalę zmian, jakie obserwujemy we wszystkich regionach kraju od lat 90. XX wieku do dziś.

1 Augustów
Ośrodek Sportów Wodnych – Baza Kajakerska

2 Będzin Grodziec
Dom Manifest

3 Bełżec
Założenie pomnikowe w Bełżcu

4 Biały Bór
Cerkiew Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy

5 Białystok
Opera i Filharmonia Podlaska Centrum Nowoczesnego Kształcenia Politechniki Białostockiej

6 Błonie k. Warszawy
Targ w Błoniu

7 Bydgoszcz
Przystanek Bydgoszcz Siedziba BRE Banku (Bank Rozwoju i Eksportu SA, Oddział w Bydgoszczy) Rewitalizacja Młynów Rothera

8 Chęciny
Europejskie Centrum Edukacji Geologicznej UW

9 Czechowice-Dziedzice
Kościół p.w. Jezusa Chrystusa Odkupiciela

10 Elbląg
Odbudowa Starego Miasta w Elblągu według doktryny retrowersji

11 Gdańsk
Teatr Szekspirowski Europejskie Centrum Solidarności Muzeum II Wojny Światowej Kompleks biurowo-mieszkalniowy przy ulicy Rajskiej

12 Gdynia
Muzeum Emigracji – przebudowa Dworca Morskiego z lat 30. XX w. Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni Gdynskie Centrum Filmowe

13 Gorzów Wielkopolski
Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska

14 Jankowice (gm. Ożarów)
Dom dla bezdomnych

15 Katowice
Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka Centrum Edukacji Muzycznej Symfonia Strefa Kultury: Międzynarodowe Centrum Kongresowe, Muzeum Śląskie, NOSPR Skwer przy Koszarowej Szkoła Filmowa im. Krzysztofa Kiesłowskiego, Uniwersytet Śląski

16 Kielce
Centrum Geodezji i Wietrzni

17 Koszalin
Budynek mieszkaniowo-usługowy

18 Kraków
Wyższe Seminarium Duchowne Księży Zmartwychwstańców Małopolski Ogród Sztuki Hala KS Cracovia z Centrum Sportu Osób Niepełnosprawnych Com-Com Zone Dom pogrzebowy Brama do Miasta Zmarłych Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA Nowe Muzeum Książąt Czartoryskich

19 Kryspinów
Biurowiec Yeti

20 Lanckorona
Domy dla powodzi

21 Łódź
Hotel Andel's Księży Młyn Łódzka Drukarnia Dzielowa / BaseCamp

22 Łowicz
Zespół zabudowy wielorodzinnej Mieszkanie Plus

23 Lublin
Rozbudowa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Lopacińskiego Centrum Spotkania Kultur

24 Łusławice
Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego

25 Markowa
Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej

26 Mszana Dolna
Plac Targowy

27 Nałęczów
Centrum Hydroterapii

28 Olsztyn
Centrum Konferencyjne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego STARA KOTŁOWNIA Hospicjum stacjonarne i domowe dla dzieci Caritas

29 Opole
Centrum Edukacji Artystycznej Artpunkt Bank BPH Dom Aatrialny

30 Ostrów Wielkopolski
Adaptacja biurowa na gazie na cele biurowo-usługowe

31 Oświęcim
Park Pamięci Wielkiej Synagogi w Oświęcimiu

32 Poznań
Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu – rozbudowa, Aula Nova Rozbudowa Biblioteki Raczyńskich Brama Poznania ICHOT Remont Okrągłaka Bałtyk

33 Przemyśl
Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej

34 Radom
Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”

35 Rybnik
Centrum Aktywności Lokalnej

36 Rzeszów
Modernizacja i rozbudowa Uniwersytetu Rzeszowskiego

37 Siechnice
Ratusz i centrum administracyjno-usługowe

38 Siedlce
Sąd Rejonowy w Siedlcach

39 Solec Kujawski
Węzeł przesiadkowy BIT City

40 Starachowice
Wielki Piec – Ekomuzeum im. Jana Paźdura – rewitalizacja Park miejski w Starachowicach

41 Stary Sącz
Enklawa przyrodnicza Bobrowsko

42 Suwałki
Przedszkole i żłobek przykładowy Żółty Stolik

43 Szczecin
Filharmonia im. Mieczysława Karłowicza

44 Tarnów nad Wisłą
Kościół Votum Aleksa

45 Toruń
Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki

46 Urwiągł
Centrum Bioróżnorodności i Edukacji Przyrodniczej

47 Wałbrzych
Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki

48 Warszawa
Dotleniacz na Placu Grzybowskim Budynek Komisji Sejmowych Muzeum Historii Żydów Polskich Polin Biblioteka Uniwersytecka Muzeum Katyńskie O22 Browary Warszawskie Park Akcji „Burza” pod Kopcem Powstania Warszawskiego Bulwary nad Wisłą Stulewski Dom Kultury Tężnia na placu Hallera

49 Wolsztyn
Falapark

50 Wrocław
Centrum Operacyjne i Baza Transportowo-Logistyczna MPWiK V LO we Wrocławiu Dom Handlowy Solpol Zintegrowane Centrum Studenckie Politechniki Wrocławskiej Modelowe osiedle Nowe Żerniki – etap I

51 Września
Siedziba tygodnika „Wiadomości Wrzesińskie”

52 Zabrze
Nowy kościół parafii p.w. Bożego Ciała

53 Zakopane
Obiekty obsługi ruchu turystycznego w TPN

54 Żelazowa Wola
Rewaloryzacja Parku i rozbudowa Muzeum Fryderyka Chopina

55 Zielona Góra
Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

56 Żnin
Cukrownia Żnin

57 Żory
Muzeum Ognia Przedszkole nr 4 im. Marii Konopnickiej

Fotografie:
Mariusz Gieszewski, Juliusz Sokolowski, Artur Salisz, Wojciech Wilczyk / Dzięki uprzejmości M i A Domicz – Pracownia Architektury, D. Kozłowski, T. Kozłowski, Jarosław Matla / Instytut Architektury – pomoszlak.pl, Grzegorz Karkoska / Instytut Architektury – szlakmodernizmu.pl, Juliusz Sokolowski / Dzięki uprzejmości JEMS Architektki, Com-Com Zone, Marcin Czechowicz / Dzięki uprzejmości biura Stelmach i Partnerzy, Wojciech Kryński / Dzięki uprzejmości Biura Projektów Lewicki Latak, Marcin Czechowicz / Dzięki uprzejmości eM4 Brataniec, Olo Studio / Dzięki uprzejmości KWK Promes, Konitor Studio, Maciej Lułko / Dzięki uprzejmości Maczków Pracownia Projektowa, Politechnika Wroclawska, PL. Architektki, Kacper Kępiński, Jakub Certowicz, Jakub Rodziewicz, Marta Baranowska, Maja Wirkus / Dzięki uprzejmości PA+U Rafal Mazur, Tomasz Kubaczyk, Rafal Tomczyk, Jakub Certowicz / Dzięki uprzejmości MW Architektki, Krystian Woźniak, Wojciech Woźniak, Sebastian Deptuła, Wojciech Bezarzski / Dzięki uprzejmości TOPROJEKT, Piotr Strycharzki, Nizio Design International, Anna Rezulak, Michał Jędrzejowski, Jakub Adamczyk, Bartosz Dworski, Archiwum firmy S.T. Architektki, Michał Krzemiński, Piotr Krajewski dla m.st. Warszawy, M.Zaborowski/Młyn Rothera, Filip Domaszczyński/xystudio, Bartłomiej Witczak, Nate Cook Photography / Dzięki uprzejmości Aleksandry Wasilkowskiej, Mieczysław Wieliczko, Marcin Czechowicz, Ultra Architects, Cukrownia Żnin

Wikimedia:
Radomil Binek, Wistula, Adrian Gryciuk, DrKsn, Michał Heller, MOs810, Zorro2212, Pit1233, Aniolek, Koefbac, Four.mg, manik – fotopolska.eu, Maciek Lułko, Andrzej Otrębski, Adam Kumiszczka, Tomasta1, RafaIT, Pit1233, Kapsuglan

Flickr:
Biały, Wojtek Gurak / www.instagram.com/bywojtek, PPNT Gdynia, Zygmunt Put, Kamil Czajnski, Piotr Mligig

Informujemy, że dolażyliśmy wszelkich starań w celu dotarcia do wszystkich autorów zdjęć.

